

Protocol seksualiteit en relaties

Inleiding

Seksualiteit en relaties maken deel uit van het leven van alle mensen. Ongeacht of je man of vrouw bent of wel of geen beperking hebt. Het zijn essentiële behoeften van ieder mens. Deze onderwerpen zijn een belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van een jeugdige. Alle kinderen en jongeren, ongeacht achtergrond of problematiek, hebben recht op een gezonde en veilige seksuele ontwikkeling en voorlichting daarover als onderdeel van hun algehele ontwikkeling.

In dit protocol wordt besproken hoe we binnen De Korenschoof Samen Groeien omgaan met seksualiteit en relaties m.b.t. onze jeugdigen.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Seksualiteit en relaties	3
Richtlijn Seksuele Ontwikkeling	3
Vlaggensysteem	3
Gedragscriteria	3
Beoordelingsvlaggen	4
Op maat reageren	4
Normatieve lijst	4
Seksueel grensoverschrijdend gedrag	4

Copyright

© De Korenschoof Samen Groeien. Uitgegeven in eigen beheer. Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Korenschoof.

Seksualiteit en relaties

Binnen De Korenschoof Samen Groeien wordt open gecommuniceerd over seksualiteit en relaties. De Korenschoof Samen Groeien besteedt aandacht aan het op een juiste wijze bespreekbaar maken van het gedrag/de situatie rondom deze onderwerpen en waar nodig de risico's te beperken. Onderdeel hiervan is het bespreken van het gebruik van voorbehoedsmiddelen.

Als leidraad maken wij gebruik van de Richtlijn Seksuele Ontwikkeling ([Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming](#)) en het Sensoa Vlaggensysteem.

Richtlijn Seksuele Ontwikkeling

De Richtlijn Seksuele ontwikkeling (inclusief onderbouwing en werkkaarten) is primair bedoeld voor jeugdprofessionals. Hieronder verstaan wij onze gedragswetenschappers maar ook de ambulant hulpverleners en groepsbegeleiders. De Richtlijn Seksuele Ontwikkeling biedt kennis en aanwijzingen, en geeft handvatten voor het pedagogisch handelen van onze medewerkers: hoe ondersteun je een gezonde seksuele ontwikkeling, hoe signaleer je en reageer je adequaat op seksueel (grensoverschrijdend) gedrag en hoe ondersteun en begeleid je de jeugdige en/of ouders hierbij?

De Richtlijn Seksuele ontwikkeling voor jeugdhulp en jeugdbescherming / onderbouwing is beschikbaar voor alle medewerkers van De Korenschoof Samen Groeien en staat in onze Microsoft Teams omgeving.

Vlaggensysteem

De Korenschoof Samen Groeien hanteert de aspecten van het Vlaggensysteem, zoals ook beschreven in de Richtlijn Seksuele Ontwikkeling, voor het adequaat beoordelen van seksueel (grensoverschrijdend) gedrag, het bespreekbaar maken van dat gedrag met collega's, andere betrokkenen en met de jeugdigen zelf en het geven van een adequate pedagogische reactie.

Gedragscriteria

De zes criteria van het Vlaggensysteem helpen seksueel gedrag te duiden: is het gedrag gezond of grensoverschrijdend? De criteria zijn:

1. Wederzijdse toestemming:
Wil de jeugdige het zelf, wil de eventuele andere jeugdige het ook, vinden beide jeugdigen het seksuele gedrag prettig?
2. Vrijwilligheid:
Kiest de jeugdige er zelf voor, durft hij/is hij in staat om nee te zeggen?
Is er sprake van fysieke of psychische dwang waardoor een jeugdige seksuele dingen doet of ondergaat die hij/zij niet wil? De grens tussen vrijwilligheid en dwang is soms moeilijk te trekken omdat er ook subtiele vormen van dwang zijn (denk aan verleiding, beloning).
3. Gelijkwaardigheid
Zijn de jeugdige en de ander ongeveer even sterk, oud, slim en populair, of is er sprake van een machtsverschil? Denk ook aan evenwicht tussen beide betrokkenen ten aanzien van levenservaring en rijpheid.
4. Leeftijds- of ontwikkeling adequaat

Doet de jeugdige niets waar het te jong of te oud voor is, past het seksuele gedrag bij de (ontwikkelings-)leeftijd van de jeugdige?

5. Context adequaat:

Is het seksuele gedrag van de jeugdige gepast, stoort of choqueert het anderen in de omgeving niet?

6. Zelfrespect

Heeft de jeugdige zicht op de gevolgen van zijn gedrag, zijn er risico's, kunnen er schadelijke gevolgen zijn?

Beoordelingsvlaggen

Vervolgens wordt het seksuele gedrag van de jeugdige beoordeeld in een van de vier categorieën:

1. Groen: aanvaardbaar seksueel gedrag,
2. Geel: licht seksueel grensoverschrijdend gedrag
3. Rood: is ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag
4. Zwart: zwaar grensoverschrijdend gedrag

Op maat reageren

Hoe je reageert op seksueel gedrag van jeugdigen is erg belangrijk. Ze leiden er enorm veel uit af. Met het Vlaggensysteem leer je pedagogisch te reageren, maar zonder te veroordelen. Met specifieke aandacht voor kinderen en jongeren met een beperking en andere culturele achtergrond.

Normatieve lijst

De normatieve lijst is een aanvullend werkinstrument bij het Sensoa Vlaggensysteem. De lijst bevat een overzicht van mogelijk seksueel getint gedrag per leeftijdscategorie, van 0 tot en met 17 jaar. De lijst is gebaseerd op wetenschappelijke literatuur over de seksuele ontwikkeling van jongeren. De voorbeelden in de normatieve lijst helpen je als professional om:

- Seksueel **gedrag** op een bepaalde leeftijd correct in te schatten
- **Gepast te reageren** op seksueel gedrag van kinderen en jongeren

De Normatieve lijst is, evenals dit protocol, beschikbaar voor alle medewerkers van De Korenschoof Samen Groeien en staat in onze Microsoft Teams omgeving.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is niet aanvaardbaar. In document 1056: Protocol Grensoverschrijdend gedrag en strafbare handelingen staat beschreven welke afspraken De Korenschoof Samen Groeien hanteert aangaande seksueel grensoverschrijdend gedrag en strafbare handelingen. Signalen van grensoverschrijdend gedrag worden altijd besproken met de persoonlijk begeleider van een jeugdige, de zorgcoördinator en gedragswetenschapper. Vanuit hier worden passende acties ondernomen. Tevens wordt er bij seksueel overschrijdend gedrag een MIC-melding gedaan.